Hur stort är Afrika egentligen?

Spelar det någon roll vilken världskarta vi använder?

Namn _____

1 GISSA 2 KARTORNA 3 MERCATOR 4 FN RÖSTAR

Steg 1 Gissa

I par, 5 min

En kampanj kallar Mercatorkartan för världens längsta desinformationskampanj. I september 2026 röstade FN om den. Titta på Mercatorkartan på källbladet och gissa.

a Afrika har en guldkant på Mercatorkartan. Hur många Grönland (E) skulle få plats i Afrika? **Ringa in.**

Ungefär 1 | Ungefär 3 | Ungefär 14

b Vilket land är störst på riktigt, Grönland (E) eller Kongo-Kinshasa (A)? **Ringa in.**

Grönland | Kongo-Kinshasa | Lika stora

Steg 2 Kartorna

Helklass, 10 min

Titta på de två kartorna på källbladets framsida och lyssna på läraren.

c Varför ser Grönland så stort ut på Mercatorkartan? **Ringa in.**

Det ligger långt norrut | Det är jättestort | Kartan är fel

d En sjöman ska hålla samma kompassriktning hela vägen. Vilken karta passar? **Ringa in.**

Mercator | Equal Earth

Steg 3 Mercator

I par, 5 min

Läs källa 1 på källbladets baksida.

a Vem gjorde Mercator kartan för? **Ringa in.**

Sjöfarande | Skolor | Forskare

b Visste Mercator att kartan gör länderna nära polerna större? **Ringa in.**

Ja | Nej

Orden i texten som visar det: Han skriver att ...

Steg 4 FN röstar

I par, 15 min

Er uppgift

Läs rösterna på källbladets baksida. Ta en röst i taget.

1 **Skriv** vad rösten tycker, med egna ord.
2 **Ringa in** vilket slags argument det är.
3 **Kontrollera** mot kartorna och ytorna. Ringa in.

Fyra slags argument

Påverkan	Sanning	Prioritering	Funktion
kartan påverkar hur vi ser världen	kartan ska visa verkligheten rätt	något annat är viktigare	kartan ska passa det den används till

Togo

1 Rösten tycker att ...

2 Påverkan | Sanning | Prioritering | Funktion

3 Stämmer | Stämmer inte | Går inte att kontrollera

Frankrike

1 Rösten tycker att ...

2 Påverkan | Sanning | Prioritering | Funktion

3 Stämmer | Stämmer inte | Går inte att kontrollera

USA

1 Rösten tycker att ...

2 Påverkan | Sanning | Prioritering | Funktion

3 Stämmer | Stämmer inte | Går inte att kontrollera

Kartograferna

1 Rösten tycker att ...

2 Påverkan | Sanning | Prioritering | Funktion

3 Stämmer | Stämmer inte | Går inte att kontrollera

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.

Steg 5 Ta ställning

Enskilt, 10 min

Din uppgift

Vilken världskarta ska hänga i vårt klassrum?

Skriv själv. Använd ett belägg från kartorna och en röst ur källorna, och svara någon som tycker annorlunda.

Finns det en världskarta i klassrummet? Namnet på projektionen står oftast i ett hörn.

Vår karta heter ...

Min karta. **Ringa in.**

Mercator | Equal Earth | En annan karta

1

Mitt val

Vad ska kartan på väggen användas till?

Jag väljer ...

2

Belägg från kartorna

Vad visar kartorna eller ytorna?

På kartorna ser man att ...

3

En röst

Vem i källorna stöder dig, och vad säger hen?

Det stöds av ...

4

Motargument

Vad kan någon som tycker annorlunda säga? Svara.

Någon kan invända att ...

Innan du lämnar in

Har du med allt?

- [ ] Jag har ett belägg från kartorna.
- [ ] Jag har en röst ur källorna.
- [ ] Jag har bemött ett motargument.
- [ ] Jag har sagt vad kartan ska användas till.

5 TA STÄLLNING

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.